

PRAKTICKÁ VÝCHOVA ZRAKOVĚ POSTIŽENÝCH

Veronika Stoklasová

WIENER, P., a kol. *Praktická výchova zrakově postižených*. Praha : IRZP UKFHS, 2006. ISBN 80-239-6773-8.

Když se řekne 30 let, každý z nás si představí jinou délku časového období. Někdo si řekne: „Tak moc?“ Jiný si naopak pomyslí: „Teprve? Tak málo?“ Každý z nás má na toto časové období jiný pohled daný zkušenostmi či věkem jedince. Když však řeknu: „Třicet let jsou nevidomí a těžce zrakově postižení občané České republiky vzdělávání a vyučování v prostorové orientaci a samostatném pohybu, v tom, jak zacházet s bílou holí, či jak se orientovat v běžném provozu na ulici,“ pravděpodobně všem z nás se vybaví věta: „Tak krátce?“ Ano, krátce, ale přesto musela tato relativně nová disciplína projít zákonitým vývojem, který ji neustále posunuje vpřed a zdokonaluje. Tím, jaké techniky by měli nevidomí využívat při samostatném pohybu, se začal zabývat v ČR Mgr. Pavel Wiener, který tyto myšlenky nejen že rozšířil po celém území naší republiky, ale také mimo její hranice. Neustrnul však pouze při nácviu samostatnosti při pohybu, ale své kurzy rozšířil také na nácvík osamostatnění se nevidomého při ostatních běžných denních činnostech, kterými jsou např. osobní hygiena, příprava stravy apod. Právě k této problematice byla letos k již výše zmíněnému jubileu 30 let výuky prostorové orientace zrakově postižených vydána nová publikace zabývající se možnostmi nácviu sebeobslužných a jiných praktických činností v běžném životě zrakově postiženého jedince.

Autorský kolektiv pod vedením P. Wienera pracuje v knize především s jednoduchými a stručnými odkazy na to, co vše je třeba zvládnout a jak se to dá zvládnout. K některým popisovaným činnostem jsou dále přidány tzv. triky či zjednodušené postupy pro jednodušší a bezpečnější zvládnutí dané situace. Z každého řádku je zároveň čitelné, že se všim popisovaným mají autoři bohaté zkušenosti a snaží se o ně podělit, tak aby byly pochopitelné pro co nejširší čtenářskou základnu.

Publikace je členěna systematicky do kapitol podle náročnosti zvládnutí dané situace. První dvě kapitoly se zabývají především tím, jak upravit prostředí, v němž má jedinec fungovat, tak aby pro něj bylo bezpečné a neohrožující. Třetí kapitola se zabývá především průvodcovstvím, tak jak je již popsáno

v jiné publikaci P. Wienera (Prostorová orientace zrakově postižených), a proto čtenáře znalého věci ničím nepřekvapí. V dalších kapitolách se však již dozvídáme o jednotlivých částech sebeobsluhy nevidomého, nebo lépe, jak P. Wiener v úvodu uvádí, o nácviku praktických dovedností. Samozřejmě se začíná základními technikami při nácviku osobní hygieny, neboť až jedinec zvládne tyto úkoly, může teprve přejít k dále popisovaným skutečnostem, jakými jsou domácí práce a práce v kuchyni včetně vaření, krájení, strouhání až po smažení či pečení. Daná kapitola o vaření je doplněna o kapitolu zabývající se kuchyňskými spotřebiči a požadavky na ně, co se týče bezpečnosti vzhledem k zrakově postiženým uživatelům.

Poslední dvě kapitoly jsou zaměřeny na často v literatuře opomíjené činnosti, jako je telefonování, nácvik podpisu či pocity při chůzi a stolování na veřejnosti.

Přestože celá publikace působí uceleným dojmem, považovala bych za vhodné, kdyby byla doplněna o krátký závěr či shrnutí, které zde postrádám.

„Praktická výchova zrakově postižených“ v sobě jednoduchým způsobem shrnuje všechny již delší dobu známé techniky sebeobsluhy zrakově postižených jedinců. Publikace opravdu nepřichází s ničím novým, nesnaží se být novátorská, neboť vše, co je v ní popsáno a shrnuto, již delší dobu bez problémů funguje a nevidomí či těžce zrakově postižení se o daných faktech dozvídají ústní cestou od svých školitelů či přátel. I přesto však má tato kniha smysl, a to ve skutečnosti, která je na předchozích řádcích nastíněna, tedy v tom, že vše známé a používané nalezne čtenář přehledně na jednom místě v jedné útlé publikaci.